

Anahtar Sözcükler
Türkçe öğretimi, Yöntem ve teknik,
Ölçek, Geçerlik, Güvenirlilik

Keywords
Turkish language teaching; Method and technique;
Scale; Validity; Reliability

TÜRKÇE ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNİ KULLANMA BECERİSİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

DEVELOPING THE ABILITY TO USE THE TURKISH TEACHING METHODS AND TECHNIQUES SCALE: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

• Üzeyir Süğümlü - Süleyman Erkam Sulak

Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, u.sugumlu@gmail.com

Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, erkamsulak@gmail.com

Öz

Araştırmanın amacı, eğitim paydaşlarının (öğretmen, öğretmen adayları, akademisyen vb.) Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerinin belirlenmesine yönelik bir ölçek geliştirmek ve Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerini farklı değişkenlere göre incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında Türkiye genelindeki ortaokullarda Türkçe öğretmenliği yapan 148'i kadın, 85'i erkek olmak üzere toplam 233 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçek, 5'li likert tipi olup 4 faktörden (iş birlikli, buluş, sunuş ve araştırma inceleme yoluyla öğretim) ve 26 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin iş birlikli öğretim faktöründe beş madde yer almakta ve maddelerin faktör yük değerleri .832 ile .689 arasında

Abstract

The aim of the study was to develop a scale to determine the ability of educational partners including teachers, teacher candidates and academicians in using Turkish language teaching methods and techniques and examine the Turkish language teaching methods and techniques of Turkish teachers according to different variables. The study group of the research consisted of a total of 233 Turkish teachers, 148 of whom were female and 85 of whom were male, who worked as Turkish teachers in secondary schools across Turkey during the fall semester of the 2018-2019 academic year. Exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis were performed for construct validity of the scale. The scale was developed as a 5-point Likert type and consisted of four factors (cooperative teaching, teaching through invention, teaching through presentation, teaching

değişmektedir. Ölçeğin buluş yoluyla öğretim faktöründe on iki madde yer almakta ve maddelerin faktör yük değerleri .770 ile .489 arasında değişmektedir. Ölçeğin sunuş yoluyla öğretim faktöründe beş madde yer almakta ve maddelerin faktör yük değerleri .735 ile .644 arasında değişmektedir. Ölçeğin araştırma inceleme yoluyla öğretim faktöründe dört madde yer almakta ve maddelerin faktör yük değerleri .701 ile .532 arasında değişmektedir. Ölçeğin Cronbach α güvenilirlik katsayısı .802 olarak belirlenmiş ve yüksek bir iç tutarlılık elde edilmiştir. Ölçeğin faktörleri arasındaki korelasyon değerleri, pozitif yönlü ve orta düzeyde bulunmuştur. Bu durum, ölçeğin faktörlerinde yer alan yöntem ve tekniklerin birbiriyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Ölçek geliştirme sürecinde çalışma grubunda yer alan Türkçe öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, okul türü ve mezun olunan bölüm değişkenleri açısından Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemekte; çalışma yılı değişkeni açısından ise iş birlikli, araştırma inceleme yoluyla ve buluş yoluyla öğretim faktörlerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmiştir. Sonuç olarak Türkçe Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Becerisi Ölçeği'nin Türkçe öğretiminde yöntem ve teknik kullanma becerilerini belirlemek için kullanılabilir ve geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

through research-examination) and 26 items. There were five items in the cooperative teaching factor of the scale and the factor load values of these items ranged between .832 and .689. There were 12 items in the teaching through invention factor of the scale and the factor load values of these items ranged between .770 and .489. There were five items in the teaching through presentation factor of the scale and the factor load values of these items ranged between .735 and .644. There were four items in the teaching through research-examination factor of the scale and the factor load values of these items range between .701 and .532. The Cronbach's α reliability coefficient of the scale was determined as .802 and a high internal consistency was established. Correlation values between the factors of the scale were found to be positive and moderate. This situation shows that the methods and techniques included in the factors of the scale are related to each other. In the scale development process, Turkish teachers' skills in using Turkish teaching methods and techniques do not show statistically significant differences in terms of gender, age, education level, school type and graduated department variables; in terms of working year variable, there is a statistically significant difference in cooperative teaching factor, teaching through invention factor and teaching through research-examination factor. As a result, it can be said that the Ability to Use Turkish Teaching Methods and Techniques Scale is a valid and reliable scale that can be used to determine the method and technique using skills in Turkish teaching.

Giriş

Türkçe dersi birçok beceriyi içeren çok yönlü bir derstir. Dört temel dil becerisinin (okuma, yazma, dinleme/izleme ve konuşma) öğrencilere kazandırılması, Türkçe öğretiminin temel hedefini oluşturmaktadır. Bu hedefi gerçekleştirme doğrultusunda, geçmişten günümüze Türkçe öğretiminde çeşitli öğretim yaklaşımları kullanılmıştır. Bu yaklaşımlar; geleneksel, davranışçı, bilişsel ve yapılandırıcı olarak sıralanabilir (Güneş, 2013a; Dolunay, 2013). Öğretim yaklaşımlarının uygulamaları; strateji, yöntem ve tekniklerle sağlanmaktadır. Türkçe öğretiminde kullanılan stratejiler ve bu stratejilere bağlı yöntem ve teknikler, Türkçe öğretiminin nitelik kazanmasında önemli bir yer tutmaktadır.

Alanyazında öğretim stratejileri; sunuş yoluyla öğretim, buluş yoluyla öğretim, araştırma inceleme yoluyla öğretim stratejileri olarak sıralanmaktadır (Göçer, 2017; Bilen, 2006; Güneş, 2016; Arslan, 2015). Jacobsen ve arkadaşları (1985), öğrenme stratejisi terimini kullanarak stratejileri; sunuş yoluyla öğrenme, buluş yoluyla öğrenme ve araştırma yoluyla öğrenme stratejileri olarak üç grupta değerlendirmişlerdir (Akt. Demirel, 1999). Bu stratejilere günümüz eğitim uygulamaları dikkate alınarak iş birlikli öğretim stratejisi de eklenebilir (Borich, 2017; Güneş, 2013b; Özbay, 2015). Böylelikle, Türkçe öğretiminde kullanılan stratejiler; sunuş yoluyla öğretim, buluş yoluyla öğretim, araştırma inceleme yoluyla öğretim ve iş birlikli öğretim şeklinde sıralanabilir.

Öğrenme-öğretme süreç ve etkinliklerinde stratejilerin seçilmesi ve kullanılması, öğrenmenin kolay ve hızlı olarak öğrenciler tarafından yapılandırılmasına yardımcı olmaktadır (Duman, 2015). Öğretmenlerin öğretim stratejileri, yöntem ve tekniklerini bilmesi, bunların iyi birer uygulayıcısı olmaları, Türkçe öğretiminin hedeflerine ulaşması açısından önemlidir.

Alanyazında bazı kaynaklarda yöntem olarak verilen kavram, diğer kaynaklarda teknik olarak yer alabilmektedir. Bu kavramların hangisinin yöntem, hangisinin teknik olduğunu belirlemede, yöntem veya tekniğin amacı, uygulanış biçimi ve değerlendirme süreci önemlidir. Öğretim yöntem ve teknikleri, öğretim stratejilerinin altında yer alır ve öğretim ortamlarında stratejilerin birer yansımaları olarak kullanılabilir. Öğretmen dersin amacına, konunun özelliklerine, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun stratejiyi belirleyerek bu strateji kapsamında gerekli yöntem ve teknikleri kullanmalıdır. Bu bağlamda öğretim yöntem ve tekniklerini; sunuş, buluş, araştırma inceleme ve iş birlikli öğretim stratejilerinin altında sınıflamak mümkündür. Bunun yanı sıra alanyazında hangi yöntemin hangi strateji ile ilişkilendirileceği noktasında, bazı yöntem ve tekniklerin bir veya birkaç strateji ile ilişkilendirilebildiği görülmektedir. Bu durumda ele alınan yöntem ve tekniğin uygulanış biçimi, öğretim amacı, ders konusunun özellikleri dikkate alınmalıdır. Bu çalışmada ölçeğin geliştirilmesi sürecinde bu noktaya dikkat edilerek yöntem ve teknikler baskın olarak yer aldıkları stratejilerle ilişkilendirilmiştir. Benzer bir şekilde Sönmez

(2007), çalışmasında stratejilerle yöntem ve teknikleri ilişkilendirmiştir. Bu ilişkilendirmede yöntem ve teknik ayırımına gidilmiştir. Öğretim yöntem ve tekniklerinin alanyazında ortak bir sınıflaması olmadığı için her iki kavram bütün olarak ele alınmış ve bu kavramların stratejilerle ilişkilendirmesinde yöntem ve teknik ayırımı yapılmamıştır.

Türkçe öğretmenlerinin öğrenci merkezli öğretimi gerçekleştirebilmeleri için tek öğretim stili/biçiminden ziyade içerik ve öğrenci özelliklerine göre kendi öğretim biçimlerini zenginleştirmeleri, birden fazla öğretim stiline uygun ders işleyebilmeleri gereklidir (Maden, 2012). Uygun yaklaşım, yöntem ve tekniklerle öğretimi yapılan bir dersin ya da konunun amaca ulaşma düzeyi oldukça yüksek olacaktır (Arıcı, 2006). Bu nedenle öğretmenlerin öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin farkında ve iyi birer uygulayıcısı olmaları, öğretimin niteliğinin artırılmasında ve dersin amaçlarına ulaşmasında etkili olacaktır.

Türkçe öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler, Türkçe öğretmenlerinin ders içinde ve dışında öğrencilerin ana dili gelişimini sağlaması noktasında önemli görülmektedir. Çünkü ana dili eğitiminin temel amacı; bireylerin anlama ve anlatma becerilerini geliştirmek ve bu becerileri, iletişim sürecinde etkili bir şekilde kullanabilmelerini sağlamaktır (Özbay, 2015). Türkçe öğretiminde birçok yöntem ve teknik kullanılmaktadır. Bu yöntem ve teknikler şu şekilde sıralanabilir: grupta öğretim, eğitsel oyun, tartışma, drama, rol, problem çözme, örnek olay, senaryo, özetleme, not alma, beyin fırtınası, altı şapkalı düşünme, balık kılıcı, tahmin etme, sorgulama, 5N1K, zihin haritası, gösterip yaptırma, soru-cevap, anlatım, teknoloji tabanlı öğretim, kavram haritası, gezi gözlem, proje tabanlı öğretim, bireysel/bağımsız öğrenme, sınıf dışı öğrenme. Bu yöntem ve teknikler sunuş yoluyla öğretim, buluş yoluyla öğretim, araştırma inceleme yoluyla öğretim ve iş birlikli öğretim stratejileri kapsamında değerlendirilmiştir.

Alanyazında, öğretmenlerin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerini inceleyen bir ölçme aracı bulunmamaktadır. Araştırma, Türkçe öğretimi süreçlerinin niteliğinin artırılması için öğretmenlerin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerinin belirlenmesi bakımından önemli görülmektedir.

Araştırmanın amacı, öğretmenlerin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerinin belirlenmesine yönelik bir ölçek geliştirmek ve Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerini farklı değişkenler açısından incelemektir.

Yöntem

Araştırma iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın birinci aşaması ölçek geliştirme çalışması, ikinci aşaması ise ölçek geliştirme sürecinde toplanan verilerin farklı değişkenler açısından incelenmesini kapsamaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz yarısında Türkiye genelindeki ortaokullarda Türkçe öğretmenliği yapan ve araştırmaya gönüllü katılan 148'i kadın (%63.5), 85'i erkek (%36.5) olmak üzere toplam 233 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemiyle (Creswell, 2013; Christensen, Johnson ve Turner, 2015; Robson; 2017) belirlenmiştir. Çalışma grubunda yer alan Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, mezun olunan bölüm, çalışma yılı, görev yaptığı okul türü değişkenleri açısından incelenmiştir.

Ölçeğin Geliştirilmesi

Ölçek geliştirilirken öncelikle ölçeğin kullanılacağı hedef grup olan Türkçe öğretmenleri ile görüşmeler yapılmış, Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili alanyazın incelenerek madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzunda 26 madde yer almıştır. Maddelere ilişkin boyutlandırma işlemi, üç alan uzmanı ile yapılmıştır. Ölçekte yer alan maddelerle ilgili katılma düzeyini ifade etmek için 5'li Likert tipi dereceleme kullanılmıştır. Bu dereceleme, "Hiçbir Zaman (1), Çok Az (2), Ara Sıra (3), Çoğunlukla (4), Her Zaman (5)" şeklinde oluşturulmuştur.

Ölçeğin geçerlik çalışmalarında öncelikli olarak kapsam ve görünüş geçerliği için başvurulacak olan uzmanları belirlenmiştir. Ölçek, ölçme değerlendirme ve Türkçe eğitimi alan uzmanı akademisyenlere kapsam ve görünüş geçerliği için sunulmuş ve uzmanların görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda ölçek maddeleri düzenlenerek çalışma grubuna uygulanmıştır. Ölçeğin kapsam geçerliği için Davis tekniği kullanılmış ve maddelerin kapsam geçerlik indekslerinin .83-.91 arasında olduğu bulunmuştur. Kapsam geçerlik indeksinin 0.80'in üzerinde olması (Rubio, Berg-Weger, Tebb, Lee ve Rauch, 2003) ölçeğin kapsam geçerliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçekten elde edilen verilere öncelikle yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinde ölçekte yer alacak maddelerin belirlenmesinde maddelerin öz değerlerinin 1, maddelerin yük değerinin en az .30, maddelerin tek bir faktörde yer alması ve iki faktörde yer alan maddelerin faktörler arasında ise en az .10 fark olmasına dikkat edilmiştir. Önemli faktör sayısını belirlemek için özdeğeri 1'den büyük olan faktörler olmasına ve açıklanan varyansın oranına bakılmıştır (Büyüköztürk, 2019). Açımlayıcı faktör analizinden elde edilen madde-faktör yapısının doğrulayıcı faktör analizi ile model uyumu test edilmiştir. Ölçeğin faktörleri arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Ölçekte yer alacak maddelerin analizinde, madde toplam korelasyonuna ve altüst grup ortalamaları farkına (t testi) dayalı madde analizi teknikleri kullanılmıştır.

Ölçeğin güvenilirliğini kestirmek için, iç tutarlılık ve testi yarılama yöntemlerinden yararlanılmıştır. İç tutarlılık yöntemiyle güvenilirliği kestirmede Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 20 paket programı, doğrulayıcı faktör analizi için Lisrel 8.7 paket programı kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, Türkçe öğretmenlerine ölçeğin çevrimiçi olarak gönderilmesi ve öğretmenlerin ölçeği çevrimiçi olarak yanıtlaması yoluyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 20.0 paket programından yararlanılarak çözümlenmiştir. Veri sayısı 30'dan fazla olduğundan Kolmogorov-Smirnov (Lilliefors) testinin sonucu incelenmiş; ölçek verilerinin değişkenler (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, çalışma yılı, mezun olunan bölüm, okul türü) üzerindeki anlamlılık değerlerinin 0.05'ten büyük olması, çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 1 sınırları içinde 0'a yakın olması nedeniyle verilerin normal dağılıma uygunluk gösterdiği belirlenmiştir (Morgan, Leech, Gloeckner ve Barrett, 2004). Çalışmada parametrik testlerden t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmış, etki büyüklüğü (η^2) ve korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Etki büyüklüğü .01, .06 ve .14 olarak sırasıyla küçük, orta ve büyük olarak tanımlanmıştır (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü 2019; Green, Salkind ve Akey, 2000). Bulgularda farklılıkların anlamlılığının test edilmesinde anlamlılık düzeyi, .05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bulguları, geliştirilen ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ile araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin ölçeğe verdikleri yanıtlardan elde edilen bilgilerin istatistiksel olarak değerlendirmesini kapsamaktadır.

Ölçek Geliştirme Çalışması

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek için yapılan açımlayıcı faktör analizinde (AFA), öncelikle bütün maddeler arasında korelasyon matrisi incelenerek önemli oranda anlamlı korelasyonların olup olmadığına bakılmış ve faktör analizinin yapılabilmesine uygunluk gösterir nitelikte anlamlı ilişkilerin olduğu görülmüştür. Daha sonra örneklem uygunluğu (sampling adequacy) ve Bartlett Sphericity testleri yapılmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO), gözlenen korelasyon katsayılarının büyüklüğü ile kısmi korelasyon katsayılarının büyüklüğünü karşılaştıran bir indekstir. KMO oranının .60'tan büyük olması, veri setinin temel bileşenler analizi için uygunluğunu gösterir (Büyüköztürk, 2019).

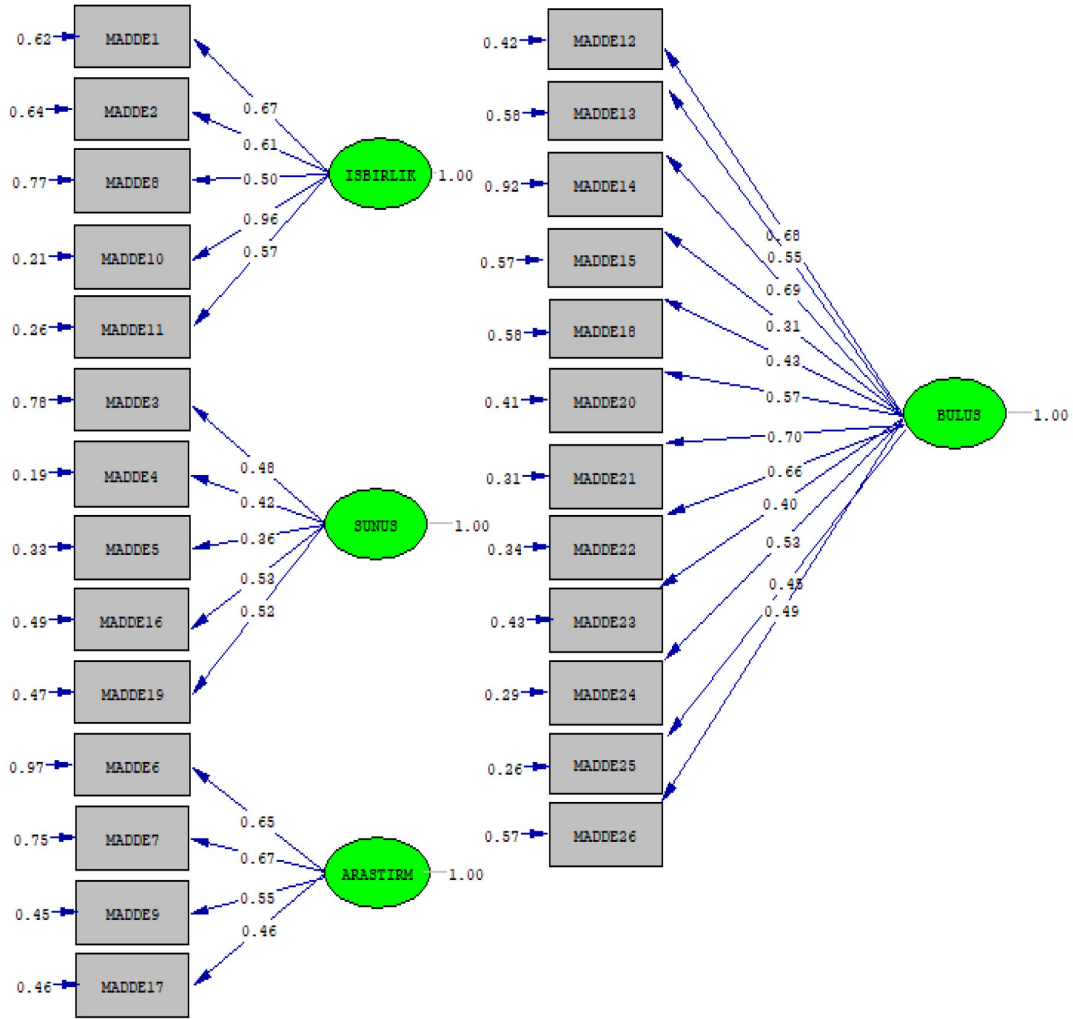
Geçerlik çalışması kapsamında verilerin temel bileşenler analizine uygunluğu KMO katsayısı ve Bartlett Sphericity testi ile incelenmiştir. Yapılan test sonucunda KMO değeri, .865 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca Bartlett Sphericity testine göre p değeri .01'den küçük olduğu için değişkenler arasında yüksek korelasyon ($\chi^2= 1891,191$; $sd=153$; $p=.00$) bulunmuştur. Buna göre KMO'nun değeri yüksek (.865) ve Bartlett Sphericity testinin anlamlı çıkması ($p<.01$) verilerin temel bileşenler analizine uygun olduğunu göstermiştir.

Ölçek maddelerinin faktör yükleri, madde ile ölçülecek yapı arasındaki korelasyonu gösterir. Araştırmada bir maddenin bir faktörde gösterilebilmesi için en az 0.30'luk bir faktör yüküne sahip olması ve maddelerin buldukları faktörlerdeki yük değerleri ile diğer faktörlerdeki yük değerleri arasındaki farkın .10 ve daha fazla olması koşulu aranmıştır (Büyüköztürk, 2019).

Çalışma grubundan toplanan verilerle gerçekleştirilen uygulamanın sonucunda yapılan temel bileşenler analizinin sonuçları, Tablo 1' de gösterilmiştir.

Tablo 1. Ölçeğin temel bileşenler analizi sonuçları

Faktörler	Madde No	Faktör Yükleri		
İş Birlikli Öğretim	1	.832		
	2	.811		
	8	.748		
	10	.707		
	11	.689		
Buluş Yoluyla Öğretim	12		.770	
	13		.740	
	14		.739	
	15		.662	
	18		.624	
	20		.611	
	21		.603	
	22		.546	
	23		.523	
	24		.510	
25		.501		
26		.489		
Sunuş Yoluyla Öğretim	3			.735
	4			.721
	5			.702
	16			.684
	19			.644
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	6			.701
	7			.651
	9			.572
	17			.532

Chi-Square=563.83, df=293, P-value=0.00000, RMSEA=0.061

Şekil 2. Doğrulayıcı faktör analizi

Hesaplanan χ^2/df oranının 3'ten küçük olması, GFI ve AGFI değerlerinin .90'dan yüksek olması model veri uyumunu göstermektedir (Jöreskog ve Sörbom, 1993). Yirmi altı maddenin dört farklı alt boyuta ilişkin bağıntıları üzerine kurulu model uyum indekslerine göre yüksek değerler elde edilmiştir. Madde-faktör bağıntısını gösteren faktör yüklerinin her biri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Bu analizde hesaplanan uyum istatistikleri RMSEA= .061, GFI = .92; CFI= .93; NFI = .92; $\chi^2/df = 1.92$; AGFI= .91 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre elde edilen madde-faktör bağıntılarının istatistiksel sınaması gerçekleştirilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirliliğinin belirlenmesi için Cronbach's α güvenirlilik katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenirlilik katsayısı ve alt boyutlara ilişkin güvenirlilik katsayıları, Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Ölçeğin güvenirlilik katsayı değerleri

Alt Faktörler	Cronbach's α
İş Birlikli Öğretim	.821
Buluş Yoluyla Öğretim	.830
Sunuş Yoluyla Öğretim	.792
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	.800
Toplam Ölçek	.802

Tablo 2 incelendiğinde, ölçeğin Cronbach's α güvenirlilik katsayısının .802 olarak bulunduğu görülmektedir. Bu değer, ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Madde Analizi

Madde toplam korelasyonu değeri .30 ve üzerinde olan maddelerin ölçülecek özelliği ayırt etme açısından yeterli düzeyde olduğu kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2019). Ölçeğin madde toplam korelasyon değerleri, Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları ve %27'lik alt-üst grup farkına ilişkin t değerleri

Madde No	Madde-Toplam Korelasyonu	t	Madde No	Madde-Toplam Korelasyonu	t
1	.750	-3.986	3	.396	-2.972
2	.736	-3.543	4	.460	-3.807
8	.635	-3.299	5	.449	-3.916
10	.605	-3.508	16	.588	-5.015
11	.576	-3.802	19	.539	-4.931
12	.518	-4.110	6	.635	-5.438
13	.479	-3.471	7	.557	-4.023
14	.688	-5.005	9	.601	-4.232

15	.639	-4.945	17	.584	-5.902
18	.755	-7.538			
20	.457	-3.060			
21	.611	-4.266			
22	.684	-5.969			
23	.620	-6.494			
24	.628	-5.862			
25	.590	-5.002			
26	.501	-5.417			

** p< .01, *p<.05

Tablo 3 incelendiğinde ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarının .396 ile .755 arasında olduğu, toplam puanlara göre belirlenmiş %27'lik alt ve üst grupların madde puanlarındaki farklara ilişkin t değerlerinin ise -7.538 (p<.01) ile -2.972 (p<.01) arasında sıralandığı görülmektedir. Bu değerler, tüm maddelerin ölçülecek özelliği ayırt etmede yeterli olduğunu ve ölçeğin ayırt edicilik özelliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Faktörler Arasındaki Korelasyon Değerleri

Ölçeğin faktörleri arasındaki korelasyonlara Pearson momentler çarpım korelasyonu ile bakılmış ve sonuçlar, Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Faktörler arası korelasyon değerleri

	(1)	(2)	(3)	(4)	Toplam Ölçek
İş Birlikli Öğretim (1)	1				
Buluş Yoluyla Öğretim (2)	.564**	1			
Sunuş Yoluyla Öğretim (3)	.351**	.568**	1		
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim (4)	.452**	.526**	.528**	1	
Toplam Ölçek	.874**	.873**	.641**	.702**	1

** p<.01; *p<.05

Tablo 4 incelendiğinde ölçeğin toplam puanı ile faktör puanları arasındaki korelasyonların .641 ile .874 arasında, ölçeğin faktörleri arasındaki korelasyon değerlerinin ise .351 ile .568 arasında değiştiği ve .01 düzeyinde anlamlı farklılığa sahip olduğu görülmektedir. Faktörler arasındaki korelasyon değerlerinin pozitif yönlü ve orta düzeyde olması, kullanılan yöntem ve tekniklerin birbiriyle ilişkili olduğu ve birlikte kullanılmalarının da tercih edilebileceği anlamına gelmektedir.

Ölçeğin Puanlaması

Ölçeğin iş birlikli öğretim alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 25, en düşük puan ise 5; buluş yoluyla öğretim alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 60, en düşük puan 12; sunuş yoluyla öğretim alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 25, en düşük puan 5 ve araştırma inceleme yoluyla öğretim alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 20, en düşük puan ise 4'tür. Her bir alt boyuttan alınan aritmetik puan değerinin yüksek olması, o boyuttaki öğretim yöntem ve tekniklerinin diğerlerine göre daha fazla tercih edilip uygulandığı ve uygulamaya yönelik yöntem teknik kullanma becerisini belirtmektedir.

Türkçe Öğretmenlerinin Türkçe Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Becerisi

Cinsiyet değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t-testinin sonuçları, Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Cinsiyet değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, standart sapma değerleri ve t testi ile ilgili bulgular

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N		Ss	t	p	N ²
İş Birlikli Öğretim	Kadın	148	3.59	0.80	-.369	.712	.00
	Erkek	85	3.63	0.88			
Buluş Yoluyla Öğretim	Kadın	148	4.13	0.59	-.341	.734	.00
	Erkek	85	4.16	0.54			
Sunuş Yoluyla Öğretim	Kadın	148	4.35	0.50	-.004	.997	.00
	Erkek	85	4.35	0.45			
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	Kadın	148	3.60	0.71	-.959	.231	.00
	Erkek	85	3.69	0.71			

** p<.01; *p<.05

Tablo 5 incelendiğinde cinsiyet değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim

yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir ($p>.05$). Cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılaşma olmasa da erkek Türkçe öğretmenlerinin iş birlikli öğretim, buluş yoluyla öğretim ve araştırma inceleme yoluyla öğretim alt boyutlarındaki puan ortalamaları, kadın Türkçe öğretmenlerinden yüksektir. Sunuş yoluyla öğretim alt boyutunda ise erkek ve kadın Türkçe öğretmenlerinin puan ortalamaları eşittir. Erkek Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, kadın Türkçe öğretmenlerinden yüksektir.

Yaş değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Oneway ANOVA) testinin sonuçları, Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin yaşlarına göre ölçekten aldıkları puan ortalamalarına ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA)

Alt Boyutlar		Kareler Top.	Sd	Kareler Ort.	F	p	Anlamlı Farklar	N ²
İş Birlikli Öğretim	Gruplararası	1.067	2	.534	.774	.462		.006
	Gruplariçi	158.532	230	.689				
	Toplam	159.599	232					
Buluş Yoluyla Öğretim	Gruplararası	1.333	2	.667	2.045	.132		.017
	Gruplariçi	74.985	230	.326				
	Toplam	76.318	232					
Sunuş Yoluyla Öğretim	Gruplararası	.694	2	.347	1.511	.223		.012
	Gruplariçi	52.827	230	.230				
	Toplam	53.521	232					
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	Gruplararası	2.446	2	1.223	2.453	.088		.020
	Gruplariçi	114.670	230	.499				
	Toplam	117.116	232					

* $p<.05$; ** $p<.01$

Tablo 6 incelendiğinde yaş değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim

yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir ($p>.05$).

Yaş değişkeninde farklı yaş gruplarındaki öğretmenlerin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin yaşlarına göre ölçekten aldıkları puan ortalamaları

Alt Boyutlar	Yaş	N	
İş Birlikli Öğretim	20-30	90	3.52
	31-40	112	3.65
	41-50	31	3.68
	Toplam	233	3.60
Buluş Yoluyla Öğretim	20-30	90	4.05
	31-40	112	4.19
	41-50	31	4.22
	Toplam	233	4.14
Sunuş Yoluyla Öğretim	20-30	90	4.30
	31-40	112	4.36
	41-50	31	4.48
	Toplam	233	4.35
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	20-30	90	3.51
	31-40	112	3.69
	41-50	31	3.78
	Toplam	233	3.64

Tablo 7 incelendiğinde ölçekten alınan en yüksek puan ortalamasının 41-50 yaş arasındaki Türkçe öğretmenleri tarafından ölçeğin sunuş yoluyla öğretim alt boyutundan alındığı görülmektedir. Yaş değişkeninde 41-50 yaş aralığındaki Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, 20-30 ve 31-40 yaş aralığında bulunan Türkçe öğretmenlerinden yüksektir.

Öğrenim durumu değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t-testinin sonuçları, Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Öğrenim durumu değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, standart sapma değerleri ve t testi ile ilgili bulgular

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N		Ss	t	p	η ²
İş Birlikli Öğretim	Lisans	189	3.57	0.81	-1.319	.189	.00
	Lisansüstü	44	3.75	0.89			
Buluş Yoluyla Öğretim	Lisans	189	4.13	0.59	-.330	.742	.00
	Lisansüstü	44	4.17	0.53			
Sunuş Yoluyla Öğretim	Lisans	189	4.34	0.49	-.793	.429	.00
	Lisansüstü	44	4.40	0.43			
Araştırma-inceleme Yoluyla Öğretim	Lisans	189	3.60	0.69	-1.369	.172	.00
	Lisansüstü	44	3.77	0.77			

** p<.01; *p<.05

Tablo 8 incelendiğinde lisans ve lisansüstü eğitimi olan Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir (p>.05). Öğrenim durumu değişkeninde anlamlı bir farklılaşma olmasa da lisansüstü öğrenime sahip olan Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, lisans öğrenimine sahip Türkçe öğretmenlerinden yüksektir.

Çalışma yılı değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Oneway ANOVA) testinin sonuçları, Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Çalışma yılı değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamalarına ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA)

Alt Boyutlar		Kareler Top.	Sd	Kareler Ort.	F	p	Anlamlı Farklar	N ²
İş Birlikli Öğretim	Gruplararası	5.646	3	1.882	2.799	.041*	I-III	.035
	Gruplarıçi	153.953	229	.672				
	Toplam	159.599	232				II-III	
Buluş Yoluyla Öğretim	Gruplararası	3.891	3	1.297	4.101	.007**	II-III	.050
	Gruplarıçi	72.426	229	.316				
	Toplam	76.318	232				II-IV	
Sunuş Yoluyla Öğretim	Gruplararası	1.632	3	.544	2.401	.069		.030
	Gruplarıçi	51.889	229	.227				
	Toplam	53.521	232					
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	Gruplararası	4.463	3	1.488	3.024	.030*	I-III	.038
	Gruplarıçi	112.654	229	.492				
	Toplam	117.116	232				I-IV	

*p<.05; **p<.01; I: 0-5 yıl mesleki deneyim, II: 6-10 yıl mesleki deneyim, III:11-15 yıl mesleki deneyim, IV:16-20 yıl mesleki deneyim

Tablo 9 incelendiğinde farklı çalışma yıllarına sahip Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamalarının ölçeğin iş birlikli öğretim, araştırma inceleme yoluyla öğretim ve buluş yoluyla öğretim alt boyutlarında, istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir (p<.05). Anlamlı farkın hangi çalışma yılları arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey ikili karşılaştırma analizi sonuçlarına göre; çalışma yılı 11-15 yıl arasında olan Türkçe öğretmenlerinin iş birlikli öğretim ile ilgili yöntem ve teknik kullanma becerileri, çalışma yılları 0-5 yıl ve 6-10 yıl olan Türkçe öğretmenlerine göre daha olumlu; çalışma yılı 11-15 yıl ve 16-20 yıl olan Türkçe öğretmenlerinin buluş yoluyla öğretim ile ilgili yöntem ve teknik kullanma becerileri, çalışma yılları 6-10 yıl arasında olan Türkçe öğretmenlerine göre daha olumlu ve çalışma yılı 11-15 yıl ve 16-20 yıl olan Türkçe öğretmenlerinin araştırma inceleme yoluyla öğretim ile ilgili yöntem ve teknik kullanma becerileri, çalışma yılları 0-5 yıl arasında olan Türkçe öğretmenlerine göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Türkçe öğretmenlerinin çalışma yılı değişkenine göre ölçekten aldıkları puan ortalamaları, Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Çalışma yılı değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları

Alt Boyutlar	Çalışma yılı	N	
İş Birlikli Öğretim	0-5	66	3.46
	6-10	69	3.48
	11-15	54	3.82
	16-20	44	3.74
	Toplam	233	3.60
Buluş Yoluyla Öğretim	0-5	66	4.09
	6-10	69	3.99
	11-15	54	4.28
	16-20	44	4.29
	Toplam	233	4.14
Sunuş Yoluyla Öğretim	0-5	66	4.29
	6-10	69	4.28
	11-15	54	4.43
	16-20	44	4.48
	Toplam	233	4.35
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	0-5	66	3.46
	6-10	69	3.58
	11-15	54	3.78
	16-20	44	3.80
	Toplam	233	3.64

Tablo 10 incelendiğinde ölçekten alınan en yüksek puan ortalamasının 16-20 yıl arası çalışan Türkçe öğretmenleri tarafından ölçeğin sunuş yoluyla öğretim alt boyutundan alındığı görülmektedir. Ölçeğin iş birlikli öğretim ve buluş yoluyla öğretim alt boyutlarından alınan en yüksek puan ortalamasının 11-15 yıl arası çalışan Türkçe öğretmenleri, ölçeğin sunuş yoluyla

öğretim ve araştırma inceleme yoluyla öğretim alt boyutlarından alınan en yüksek puan ortalamalarının 16-20 yıl arası çalışan Türkçe öğretmenleri tarafından alındığı belirlenmiştir.

Çalışılan okul türü değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Bağımsız Örneklem t-testinin sonuçları Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Okul türü değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, standart sapma değerleri ve t testi ile ilgili bulgular

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N		Ss	t	p	η ²
İşbirlikçi Öğretim	Kamu	198	3.60	0.81	.057	.954	.00
	Özel	35	3.59	0.96			
Buluş Yoluyla Öğretim	Kamu	198	4.15	0.55	.324	.746	.00
	Özel	35	4.11	0.71			
Sunuş Yoluyla Öğretim	Kamu	198	4.35	0.44	-.020	.984	.00
	Özel	35	4.35	0.66			
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	Kamu	198	3.66	0.67	1.093	.276	.00
	Özel	35	3.51	0.91			

** p<.01; *p<.05

Tablo 11 incelendiğinde kamu ve özel okullarda çalışan Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir (p> .05). Çalışılan okul türü değişkeni açısından anlamlı bir fark olmasa da kamuda çalışan Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, özel okullarda çalışan Türkçe öğretmenlerinden yüksektir.

Mezun olunan bölüm değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Bağımsız Örneklem t-testinin sonuçları Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Mezun olunan bölüm değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, standart sapma değerleri ve t testi ile ilgili bulgular

Alt Boyutlar	Bölüm	N		Ss	t	p	N ²
İş Birlikli Öğretim	Türkçe Öğretmenliği	198	3.60	0.81	.063	.855	.00
	Diğer	62	3.68	0.93			
Buluş Yoluyla Öğretim	Türkçe Öğretmenliği	198	4.15	0.55	.452	.675	.00
	Diğer	62	4.14	0.79			
Sunuş Yoluyla Öğretim	Türkçe Öğretmenliği	198	4.35	0.44	-.084	.862	.00
	Diğer	62	4.32	0.71			
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	Türkçe Öğretmenliği	198	3.65	0.67	1.230	.345	.00
	Diğer	62	3.66	0.88			

** p<.01; *p<.05 Diğer: Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve diğer bölümlerden mezun olup Türkçe öğretmenliği yapanlar.

Tablo 12 incelendiğinde Türkçe Öğretmenliği mezunu olan Türkçe öğretmenleri ve diğer bölümlerden mezun olup Türkçe öğretmenliği yapanların Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri arasındaki farkın mezun olunan bölüm değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir (p>.05). Ölçeğin iş birlikli öğretim alt boyutunda diğer bölümlerden mezun olan Türkçe öğretmenleri, buluş yoluyla öğretim ve sunuş yoluyla öğretim alt boyutlarında Türkçe Öğretmenliği bölümünden mezun olan Türkçe öğretmenleri, araştırma inceleme yoluyla öğretim alt boyutunda ise diğer bölümlerden mezun olan Türkçe öğretmenleri en yüksek puan ortalamasına sahiptir.

Sonuç ve Tartışma

Öğretmenlerin ve eğitim paydaşlarının Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerisini belirlemek amacıyla Türkçe Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Becerisi Ölçeği geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme çalışması için 233 Türkçe öğretmenin maddelere verdikleri yanıtlardan hareketle Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerileri farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırma ile ulaşılan sonuçlar, aşağıda sunulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Türkçe Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Becerisi Ölçeği için öncelikle açımlayıcı faktör analizi ile dört faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi ile elde edilen yapının doğrulayıcı faktör analizi ile model uyumu test edilmiştir. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonucunda 26 madde ve dört faktörden oluşan model, kuramsal ve istatistiksel olarak uygun bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında yapılan iç tutarlık kat sayıları ölçeğin güvenilir olarak kullanılabileceğini göstermiştir. Ölçeğin Cronbach's α güvenirlik katsayısı .802 bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ölçek, dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin iş birlikli öğretim faktöründe beş madde yer almakta ve maddelerin faktör yük değerleri .832 ile .689 değişmektedir. İkinci faktör olan buluş yoluyla öğretim faktöründe on iki madde yer almakta ve maddelerin faktör yük değerleri .770 ile .489 arasında değişmektedir. Üçüncü faktör olan sunuş yoluyla öğretim faktöründe beş madde yer almakta ve maddelerin faktör yük değerleri .735 ile .644 arasında değişmektedir. Dördüncü faktör olan araştırma inceleme yoluyla öğretim faktöründe dört madde yer almakta ve maddelerin faktör yük değerleri .701 ile .532 arasında değişmektedir. Ölçeğin iş birlikli öğretim alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 25, en düşük puan 5; buluş yoluyla öğretim alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 60, en düşük puan 12; sunuş yoluyla öğretim alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 25, en düşük puan 5 ve araştırma inceleme yoluyla öğretim alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 20, en düşük puan ise 4'tür. Her bir alt boyuttan alınan aritmetik puan değerinin yüksek olması, o boyuttaki öğretim yöntem ve tekniklerinin diğerlerine göre daha fazla tercih edilip uygulandığını belirtmektedir.

Yapılan istatistiksel analizler ve elde edilen sonuçlara göre, geliştirilen Türkçe Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Becerisi Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Bu ölçek, eğitim paydaşlarının Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerinin belirlenmesinde kullanılabilecek bir ölçme aracıdır.

Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerinin stratejilerle ilişkilendirilerek kullanımının belirlenmesine ilişkin alanyazında herhangi bir ölçek bulunmamaktadır. Öğretmenlerin öğretme stillerini belirlemek amacıyla, Grasha (1994) tarafından geliştirilen ve Bilgin, Uzuntiryaki ve Geban (2002) tarafından Türkçeye uyarlanan Öğretme Stilleri Ölçeği'nin uyarlama sürecinde, ölçek farklı liselerde görev yapan değişik branşlardaki 137 öğretmene uygulanmıştır. Ölçeğin Cronbach's α güvenirlik katsayısı 0.89 olarak bulunmuştur. Öğretme stilleri ölçeği; uzman, otoriter, kişisel model, yol gösterici ve temsilci alt boyutlarında, yedili likert türünde toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Bazı çalışmalarda öğretme stilleri ile yöntem ve teknikler benzer kavramlar olarak ele alınmaktadır. Her iki kavramın benzer noktaları olsa da uygulama ve kullanım açısından farklılıklar içermektedirler (Maden, 2012).

Türkçe Öğretmenlerinin Türkçe Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Becerileri

Türkçe öğretmenlerinin cinsiyet değişkeni açısından Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Kadın ve erkek Türkçe öğretmenlerinin durumları, birbirine yakındır. Cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılaşma olmasa da erkek Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalaması, kadın Türkçe öğretmenlerinden yüksektir.

Yaş değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Farklı yaş gruplarındaki Türkçe öğretmenlerinin durumları, birbirine yakındır. Yaş değişkeninde anlamlı farklılaşma olmasa da 41-50 yaş aralığındaki Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, 20-30 ve 31-40 yaş aralığında bulunan Türkçe öğretmenlerinden yüksektir.

Öğrenim durumu değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Lisans ve lisansüstü öğrenimi olan Türkçe öğretmenlerinin durumları birbirine yakındır. Öğrenim durumu değişkeninde anlamlı farklılaşma olmasa da lisansüstü eğitim almış Türkçe öğretmenlerinin ölçekten aldıkları puan ortalamaları, lisans mezunu Türkçe öğretmenlerden yüksektir. Lisansüstü eğitimin Türkçe öğretmenlerinin yöntem ve teknik kullanma becerisini olumlu etkilediği söylenebilir.

Çalışma yılı değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi, iş birlikli öğretim, araştırma inceleme yoluyla öğretim ve buluş yoluyla öğretim alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Çalışma yılı 11-15 yıl arasında olan öğretmenlerin iş birlikli öğretim ile ilgili becerilerinin çalışma yılları 0-5 yıl ve 6-10 yıl olan öğretmenlere göre daha olumlu, çalışma yılı 11-15 yıl ve 16-20 yıl olan öğretmenlerin buluş yoluyla öğretim ile ilgili becerilerinin çalışma yılları 6-10 yıl arasında olan öğretmenlere göre daha olumlu ve çalışma yılı 11-15 yıl ve 16-20 yıl olan öğretmenlerin araştırma inceleme yoluyla öğretim ile ilgili becerilerinin çalışma yılları 0-5 yıl arasında olan öğretmenlere göre daha olumlu oldukları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, ölçekten alınan en yüksek puan ortalamasının 16-20 yıl arası çalışan öğretmenler tarafından ölçeğin sunuş yoluyla öğretim alt boyutundan alındığı belirlenmiştir.

Okul türü (kamu ve özel) değişkeni açısından Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Kamu okullarında ve özel okullarda çalışan Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerinin yakın olduğu söylenebilir. Okul türü değişkeninde anlamlı farklılaşma olmasa da kamu okullarında çalışan Türkçe öğretmenlerinin puan ortalaması, özel okullarda çalışanlardan yüksektir.

Mezun olunan bölüm değişkeni açısından Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Türkçe Öğretmenliği mezunu olan Türkçe öğretmenleri ve diğer bölüm (Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Dili ve Edebiyatı Öğret., Sınıf Öğret., vb.) mezunu olup Türkçe öğretmenliği yapan öğretmenlerin derslerinde Türkçe öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma becerilerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Kaynaklar

- Arıcı, A. F. (2006). Türkçe öğretiminde kullanılan strateji-yöntem ve teknikler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 300-307.
- Arslan, A. (2015). *Öğretim stratejileri ve öğrenme stratejileri*. T. Yanpar Yelken ve C. Akay (Ed.), Öğretim ilke ve yöntemleri (s. 85-222) içinde. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bilgin, İ., Uzuntiryaki, E. & Geban, Ö. (2002). *Kimya öğretmenlerinin öğretim yaklaşımlarının lise 1 ve 2. sınıf öğrencilerinin kimya dersi başarılarına ve tutumlarına etkisinin incelenmesi*. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi, ODTÜ, Ankara.
- Borich, G. D. (2017). *Etkili öğretim yöntemleri* (8. Baskı). B. Acat (Çev. Ed.), Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2019). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (26. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. & Köklü, N. (2019). *Sosyal bilimler için istatistik* (22. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Christensen, L. B., Johnson, R. B. & Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz* (2. Baskı). A. Aypay (Çev. Ed.), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. New York: Sage.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Dolunay, K. (2013). *Dil bilgisi öğretimi*. Türkçe öğretimi el kitabı (s. 381-414) içinde. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.), Ankara: Pegem Akademi.
- Duman, B. (2015). *Eğitim ve öğretimle ilgili temel kavramlar*. Öğretim ilke ve yöntemleri (s. 2-54) içinde (4. Baskı). B. Duman (Ed.), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Göçer, A. (2017). *Türkçe özel öğretim yöntemleri* (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Güneş, F. (2016). *Öğretim stratejileri*. Öğretim ilke ve yöntemleri (s. 61-77) içinde (2. Baskı). F. Güneş (Ed.), Ankara: Pegem Akademi.
- Güneş, F. (2013a). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.
- Güneş, F. (2013b). *Sınıf yönetimi yaklaşım ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.

- Green, S., Salkind, N. & Akey T. (2000). *Using SPSS for windows: Analyzing and understanding data*. New Jersey: PrenticeHall.
- Jöreskog, K., & Sörbom, D. (1993). *Lisrel 8: Structural equation modeling with the SIMPLIS command language*. Chicago: Scientific Software International.
- Maden, S. (2012). Türkçe öğretmenlerinin öğretim stilleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(1), 178-200.
- Morgan, G. A., Leech, N. L., Gloeckner, G. W. & Barret, K. C. (2004). *SPSS for introductory statistics: Use and interpretation* (Second Edition). London: Lawrance Erlbaum Associates.
- Özbay, M. (2015). *Yeni eğitim yaklaşımlarının Türkçe öğretiminde uygulanması*. Ankara: Öncü Kitap.
- Rubio D. M., Berg-Weger, M., Tebb S. S., Lee E. S. & Rauch, S. (2003). Objectifying content validity: Conducting a content validity study in socialwork. *Social Work Research*, 27(2), 94 104.
- Sönmez, V. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

EK. Türkçe Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Becerisi Ölçeği

Faktör	Madde No	Madde
İş Birlikli Öğretim	1	Öğrencilere dersin konusuna yönelik grup çalışmaları yaptırırım. (Grupla Öğretim)
	2	Öğrencilere dersin konusuna yönelik eğitsel oyunlar oynatırım. (Eğitsel Oyun)
	8	Konuları, olayları ve sorunları öğrencilerin birlikte tartışmalarını sağlarım. (Tartışma)
	10	Öğrencilere dersin konusuna uygun drama çalışmaları yaptırırım. (Drama)
	11	Duygu ve düşüncelerini başka bir kimlikle ifade edebilmeleri için öğrencilere uygun roller veririm. (Rol)
Buluş Yoluyla Öğretim	12	Dersle veya gerçek yaşamla ilişkili problemleri, belli aşamalara göre öğrencilerin çözmelerini sağlarım. (Problem Çözme)
	13	Öğrencilerin dersin konusuna yönelik örnek bir olayı incelemelerini ve olayda verilen sorunu çözmelerini sağlarım. (Örnek Olay)
	14	Konuya ilişkin bir senaryodan hareketle öğrencilerin konuyu anlamalarını sağlarım. (Senaryo)
	15	Konuyu işledikten sonra konunun önemli noktalarını kavratmak için özetleme yaparım. (Özetleme)
	18	Öğrencilere konunun önemli yerlerini kısa ve açık bir biçimde not aldırırım. (Not Alma)
	20	Ders konusu ve günlük yaşamla ilişkili bir sorunun çözümüne yönelik öğrencilerin düşüncelerini sınırlama olmaksızın ifade etmelerini sağlarım. (Beyin Fırtınası)
	21	Öğrencilerin bir olay, sorun ya da konuya ilişkin farklı bakış açıları geliştirebilmelerine yönelik çalışmalar yaparım. (Altı Şapkalı Düşünme/Altı Ayakkabılı Uygulama vb.)
	22	Öğrencilerin konuya ilişkin temel ve güncel bir sorunun ana ve alt nedenlerini belirleyebilmelerine yönelik çalışmalar yaparım. (Balık Kılıcı)
	23	Dersin konusuna ilişkin olay, sorun ve sözcüklerin anlamları gibi unsurları öğrencilerin tahmin etmelerini sağlarım. (Tahmin Etme)
	24	Öğrencilere konu, sorun ya da olaya ilişkin sorular sorarak onların sorguma yapmalarını sağlarım. (Sorgulama)
	25	Öğrencilere metnin temel noktalarını kavratmaya yönelik sorular sorarım. (5N1K / Hikâye haritası)
26	Dersin konusuna yönelik öğrencilerin zihninde oluşan çağrışımları ve bunlar arasındaki ilişkileri (sözcük, kavram, düşünce, olay vb.) çeşitli işaret ve görsellerle gösteririm. (Zihin Haritası)	

Sunuş Yoluyla Öğretim	3	Dersin konusuna yönelik çalışmalarını önce öğrencilere gösteririm, daha sonra onlara uygulama yaptırırım. (Gösterip Yaptırma)
	4	Öğrencilere konuya ilişkin sorular sorarak onların cevap vermelerine fırsat veririm. (Soru-Cevap)
	5	Konuyu etkili bir şekilde ve zengin bir içerikle anlatırım. (Anlatım)
	16	Dersin içeriğine uygun teknolojik uygulamalardan (sunum programları) yararlanırım. (Teknoloji Tabanlı Öğretim)
	19	Öğrencilerin konuyu somut olarak anlamaları için kavramların birbirleriyle olan ilişkilerini çeşitli işaret ve çizimlerle gösteririm. (Kavram Haritası)
Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	6	Öğrencileri, dersin konusuna ilişkin gezi ve müzelere götürerek onların gözlem ve inceleme yapmalarını sağlarım. (Gezi ve Gözlem)
	7	Öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda yapabilecekleri proje çalışmalarını oluştururum. (Proje Tabanlı Öğretim)
	9	Öğrencilerin bireysel/bağımsız çalışma yapmalarına fırsat veririm. (Bireysel/Bağımsız Öğrenme)
	17	Öğrencilere konulara ilişkin sınıf dışında yapabilecekleri; araştırma, uygulama, okuma, yazma, dinleme/izleme vb. çalışmalar veririm. (Sınıf Dışı Öğrenme Çalışmaları)